ל) [ע' תוס' לקמן לו: ד"ה ר"ש], ב) [ע' תוס' שם ד"ה ס"גן, ג) שבת קכ,, ד) ע"ו ה) מנחות לו. [ערכין ט:ו. ו) ושכת סלו וש"כו. ו ברכות יג. פסחים חיד:], ח) [דף לו:], ט) [ועי י) וב"ב ה. סנהדריו כו:].

תורה אור השלם 1. וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יֶדֶךְ וְהָיוּ לְטִטְפֹת בֵּין עִינֶיךְ: דברים ו ח

הנהות הב"ח

(מ) גמ' אי הכי זוג אחד לו) גם לף של ווג מחק: אין כנ"ל ותיבת נמי נמחק: (ב) רש"י ד"ה זוג אחד וכו' דבלאו הצלה: (ג) ד"ה דיד מאי איכא למימר חין כל: מאי איכא למימר חין כל: (ד) תום' ד"ה מקום וכו' וסמך לדנר ציץ דרוחבו: יסמן מזכר ביץ דדדדבו. (ה) ד"ה ידך וכו' שקורין קוד"א. נ"ב ע' במוס' פ' המלניע דף ל"ב בד"ה במרפיקו: (ו) בא"ד שלשים בפיסת יד אצבע שנים : בחנה

לעזי רש"י

רבדי"ן [ברדו"ן]. החלק הבשרני של הזרוע.

מוסף רש"י

כלי שלריכין לו לאותו היום, כגון כוסות וקיתוניות (שבת קכ.). מקום יש בראש להניח בו שתי תפילין. שרוחב ה (שבראשו למעלה (שבראשו למעלה מן הפדחת מקום שמוחו של תינוק רופס) מקום כרך שני רלועות (ע"ז מד.). ידך זו קבורת. ברד"ן בלע"ז בגובה הזרוע רחוק מן . האציל מעט (נודריו ימ:). (מנחות לז.). רופס. לך כשהוא הטו בו שנה (שם). במצות צריכות כוונה. שיהה מתכוין לשם מלות ובסכנה. שאינו יכול להמתין שם ומתיירא מפני הליסטים: נוסנן לחבירו וחבירו לחבירו. דכל חד וחד לא ממטי להו ארבע אמות: לחלר החילונה. של עיר שהוא מקום המשתמר ראשון: וכן בנו. שילדתו אמו שם בשדה בשבת: לא סהלך זו יותר מרגלי בעליה. אינן יכולין להרחיקה מתחום שביתת בעלים

הכל לפי מה שעירבו הבעלים: בבל' לובש כל מה שיכול ללבוש. לענין הצלח דליקה תנן בכל כחבי הקודש (שבת קכ.): ולשם הוא מוליא. לחלר שסמוכה לדליקה: המם. דקחי בשאר מלבושין דכמה דבעי לביש בחול: זוג אחד אין. דקסבר שבת זמן תפילין הוא ומשום הכי שרי (3) ובלאו הצלה נמי אם בא להניח תפילין מניח ומשום הצלה לא שרינן ליה טפי: מאי קסבר. דקא שרי שנים שנים אבל טפי לא: אי הסבר שבת ומן מפיליו הוא. משום הכי שרי אבל לאצולי טפי מן המצוה לא: לאו זמן מפילין הוא. ושרו ליה רבנן דרך מלבוש משום דתכשיט הוא לגביה ולא משאוי ואע"ג דלאו אורחיה הכא משום הללה שרי: צמקום מפילין. הראוי להניח בו תפילין שאין כל הראש כשר להניח תפילין אלא קדקד לבד וחרין יש שם שהתפילין יושבים בו ואינן בולטין כל כך כדלקמן ובשבת נמי באתרא דלא חזו ליה לאו תכשיט הוא שבולטין יותר מדאי והוי כמשאוי: דיד (ג). אין כל הזרוע כשר לתפילין אלא קיבורת כדלקמן: מנהג בויון. להניח חבילה עליהן שרי ליה למנטרינהו התם: ראוי מי אמר. דגבי שבת לימא דתכשיט הוא: קיבורת. אבר אמלעי שבזרוע ובלע"ז רבדי"ן: רופף. רך. ובלע"ז פונטינ"א: סנא קמא סבר שבח ומן ספילין הוא. ומשום הללה לא מישרו ביה טפי מן המלוה דלאו תכשיט נינהו וכל שכן דכיון דומן תפילין הוא ואיכא בל תוסיף אתי איסור בל תוסיף ומשוי להו עליה כמשאוי: ר"ג סבר לאו זמן ספילין הוא. והיינו טעמא דשרו ליה רבנן להצלה משום דתכשיט הוא הלכך כל כמה דהוי תכשיט שרי ומשום בל תוסיף ליכא הכא דאין כאן מצות תפילין כלל אלא כשאר מלבוש בעלמא: איבעים אימא דכ"ע שבת ומן תפיליו הוא. ודכולי עלמא אינו תכשיט ובמלות לריכות כוונה קא מיפלגי: ס"ק סבר מלום לריכום כוונה. שהעושה מלוה לריך שיכוין בה הלכך זוג אחד אין טפי לא דאי מכוין למצוה איכא בל תוסיף בחד ואי לא מכוין למצוה תרוייהו משאוי נינהו ואין כאן מלוה: ורבן גמליאל סבר מלום אין לריכום כוונה. הלכך מצוה איכא בל תוסיף ליכא דאין עובר על בל תוסיף אא"כ נתכוון למלוה וזה לא נחכוון ובכל חד אמרי האי למצוה.

ולבי מגמגם לומר דכיון דלאו תכשיט

ליכא תנן בתמא דלא ברבי מאיר. אנרייתא דלקמן חי דקתני בהדיח רבי מחיר חומר מכניסן זוג זוג הוי מלי למפרך

דר"מ אדר' מאיר אלא דניחא ליה טפי לאקשויי אמתניתין ומכח דקתני עלה בברייתא ר' מאיר אומר מכניסן זוג זוג לא היה יכול

ובסכנה מכסן והולך לו יי רבי שמעון אומר נותגן לחבירו וחבירו לחבירו עד שמגיע לחצר הְחיצונה יוכן בנו נותנו לחבירו וחבירו לחבירו אפילו מאה רבי יהודה אומר אנותן אדם חבית לחבירו וחבירו לחבירו אפילו חוץ לתחום אמרו לו לא תהלך זו יותר מרגלי בעליה: גמ' זוג אחד אין מפי לא לימא תגן פתמא דלא כרבי מאיר דאי כרבי מאיר האמר לובש כל מה שיכול ללבוש ועומף כל מה שיכול לעמוף י דתנן בולשם מוציא כל כלי תשמישו ולובש כל מה שיכול ללבוש ועומף כל מה שיכול לעמוף וההיא סתמא ממאי דרבי מאיר היא דקתני עלה לובש ומוציא ופושם ולובש ומוציא ופושם אפילו כל היום כולו דברי ר"מ אמר רבא אפילו תימא רבי מאיר התם דרך מלבושו כחול שוויה רבנן והכא דרך מלבושו כחול שוויה רבנן התם דבחול כמה דבעי לביש לענין הצלה נמי שרו ליה רְבנן, הכא דְבְחוֹל נִמִי זוֹג אחד אין מפי לא לענין הצלה נמי זוג אחר אין מפי לא: רבן גמליאל אומר שנים שנים: מאי קסבר אי קסבר שבת זמן תפילין הוא זוג אחד אין טפי לא ואי קסבר שבת לאו זמן תפילין הוא ומשום הצלה דרך מלבוש שרו ליה רבנן אפילו מפי נמי לעולם קסבר שבת לאו זמן תפילין הוא וכי שרו רבגן לענין הצלה דרך מלבוש במקום תפילין אי הכי זוג אחד (6) נמי אין מפי לא י) אמר רב שמואל בר רב יצחק מקום יש בראש להניח בו שתי תפילין הניחא דראש דיד מאי איכא למימר כדרב הונא דאמר רב הונא פעמים שאדם בא מן השדה וחבילתו על ראשו ומסלקן מראשו וקושרן בזרועו אימר דאמר רב הונא שלא ינהג בהן דרך בזיון ראוי מי אמר אלא כדאמר רב שמואל בר רב יצחק מקום יש בראש שראוי לחניח בו שתי תפילין הכא נמי מקום יש ביד שראוי להניח בו שתי תפילין י תנא דבי מנשה על ידך יזו קיבורת בין עיניך זו קדקד היכא אמרי דבי רבי ינאי ד מקום שמוחו של תינוק רופס. לימא בדרב שמואל בר רב יצחק קמיפלגי דת"ק לית ליה דרב שמואל בר רב יצחק ורבן גמליאל אית ליה דרב שמואל בר רב יצחק לא דכולי עלמא אית להו דרב שמואל בר רב יצחק והכא י בשבת זמן תפילין קמיפלגי דת"ק סבר שבת זמן

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

להוכיח דמתני׳ רבי מאיר כדמוכח בסמוך אההיא דשבת ולאקשויי דר"מ אדרבי מאיר דאדרבה לקמן מוכח דמתניתין דלה כר"מ דמתני' קתני במה דברים אמורים בישנות וברייתא קתני רבי מאיר אומר אחד חדשות ואחד ישנות: אי קסבר שבת ומן תפילין. פירש נקונטרס משום הכי שרי אבל לאצולי טפי תן המצוה לא וקשה דאם מכח זה בא לדקדק דווג אין טפי לא אם כן בסמוך דקאמר לעולם לאו זמן תפילין הוא ה"ג דמלי למימר לעולם זמן תפילין הוא אלא י"ל דאי זמן תפילין הוא איכא בל תוסיף אע"ג דלא מיכוון כדמסיק רבא בפרק ראוהו בית דין (ר״ה דף כח:) ולהכי זוג אחד אין טפי לא: וֹבי שרו רבנן לענין הצלה דרך מלבוש במקום תפילין. פירש

בקונטרס דשלא במקום תפילין הן בולטין יותר מדאי ונראה משאוי ולכך אסור ואין זו סברא אלא נראה דהטעם משום דלא מיקרי מלבוש אלא במקום שרגיל להניחו בחול: מקום יש בראש שראוי להניח בו ב' תפילין. מסופק היה

ר"י איזה שיעור יש ברוחב תפילין דיש עושין גדולים מחבריהם ויש שעושין אותם קטנים ביותר ומדקאמר מקום יש ברחש להניח ב' תפילין משמע דשיעור רחבו שיתמלא מקום השנים ואור"י דמלא במדרש דשיעורן כב׳ אלבעות וסמך לדבר (ד) דלין רוחבו ב' אלבעות כדאמר בפ' קמא דסוכה (ד' ה.) ואמרי' בפ"ק דערכין (דף ג:) שערו היה נראה בין ליך למלנפת ששם מניח תפילין ודומה דליך היה במקום הראוי להניח תפילין אע"ג דגבי ליך כתיב (שמות כח) מלחו ומתרגמינן בין עינוהי גבי תפילין נמי כתיב (דברים יא) בין עיניכם ודרשינן בגובה שבראש ש: ידך זו קיבורת. הוא קבולת בשר שבזרוע שבין המרפק שקורין

קודה (ס) בלע"ו ובין הכתף וקיבורת כמו קיבורת דאהיני י ולא כמו שמפרש קיבורית הוא קבילת בשר שבין פיסת היד למרפק סמוך למרפק דבכל מקום משמע דתפילין הן בזרוע ובמסכת אהלות (פ״א משנה ח) משמע דורוע הוא בין המרפק ולכתף דקאמר שלשים בפיסת יד (ו) כו׳ שנים בחנה ושנים במרפק אחד בזרוע וארבע בכתף ובהקומן רבה (מנחות ד' לו:) נמי אמרי׳ דבעינן שתהא שימה כנגד הלב:

ימיס תפילין הוא ורבן גמליאל סבר שבת לאו זמן תפילין הוא ואיבעית אימא דכ"ע שבת זמן תפילין הוא ואיבעית אימא דכ"ע שבת זמן תפילין הוא ואיבעית אימא דכ"ע שבת זמן תפילין הוא ואיבעית אימא דר"ע כוונה קמיפלגי ת"ק סבר לצאת בעי כוונה ורבן גמליאל סבר לא בעי כוונה

נינהו נהי דבל תוסיף ליכא איסור שבת מיהא לא פקע והא ליכא למימר דלכולי עלמא חכשיט הם דאם כן לחנא קמא אמאי אסור לא ליכוין ולא ליתסר וליכא למימר נמי דלתנא קמא לא הוו תכשיט ולרבן גמליאל הוו תכשיט דאם כן לוקי פלוגמייהו בהכי ועוד היינו פלוגמא דלעיל דזמן ולאו זמן. ונראה לי דהכי גרסינן תנא קמא סבר מצות אין צריכות כוונה ולכולי עלמא חכשיט הן הלכך כיון דלענין מיפק ידי חובתיה נפיק בלא כוונה לענין בל חוסיף נמי אף על גב דלא מכוין להו למצוה איכא בל חוסיף כיון דומן תפילין הוא ור"ג סבר צריכות כוונה לצאת ידי חובתו הלכך בבל חוסיף נמי לא עבר עד דמיכוין למצוה:

ב א מיי' פי"ב מהל' שבת הלכה יו סמג לאוין סה טור ש"ע א"ח סי שמט

סעיף ג: מיי׳ פכ״ג מהל׳ שבת [מיי׳ פכ״ג מהל׳ שבת הל' כ טוש"ע א"ח סי׳ שא סעי' מדן: סעי' פ"ד מהלכות ג מיי' פ"ד מהלכות תפילין הלכה ב סמג

עשין כב טור ש"ע א"ח סי" כו סעיף א: ד מיי׳ שם הלכה א

רבינו חננאל

זוג אחד אין טפי לא, לימא תנן סתם דלא כר׳ כל מאז דבעי מציל. כל מאן ובצי מציא, דתנן ולשם הוא מוציא כל כלי תשמישו ולובש כו׳. אמר רבא אפילו נו. אמו דבא אפיקד תימא ר' מאיר (בדרך) [כדרך] מלבושו בחול התירו לו להוציא בשבת, התם דבחול כמה דבעי לביש, אצולי נמי כמה לביש, אצולי נמי כמה דבעי מציל. הכא דבחול רבעי מציל, הכא דבוהל כו'. רבן גמליאל [אומר] ב' ב' כו'. אוקימנא דרכן גמליאל סבר שבת דרבן גמליאל סבר שבת לאו זמן תפילין היא, ומשום ביזיון כתבי קודש שרו ליה רבנן, וכי שרו ליה רבנן לא שריין ליה אלא דרך מלבוש במקום תפילין. וסבר לה כר׳ שמואל בר רב יצחק דאמר [מקום] כו׳. וגם בזרוע נמי יש בו מקום פי׳ קיבורת, הזרוע שכנגד בית השיחי. והיא בצ׳עת א' דרע ויש או' טהר אל' כף. פי' צבתין, מעוכין אלו על אלו, לשון וגם שול תשולו לה מן הצבתים. ולישנא דרבנן שנים מדובקין זה יו בגן שנים מוזבקן ווז על זה נקראין צבותין, מלשון צבת בצבת עשויה. והו א' כלבתין והני צבותין מתקיימה. לימא, ,, תנן סתמא ורבן גמליאל, בהא דר׳ שמואל בר רב בווא זו שמואל בו דב יצחק פליגי. ודחינן לא דכולי עלמא אית להו ררב שמואל בר רב יצחק. דתנא קמא סבר שבת זמן תפילין היא, ולא שרי אלא זוג אחד בלבד. ורבן גמליאל סבר שבת לאו זמן תפילין היא, ומשום כתבי הקודש שרו ליה רבנן דרך מלבוש כדרך שראוי לו ללבוש. וכיון שיש לו מקום ללבוש בו שני תפילין התירו לו שנים. איכא דאמרי . תפילין היא, ובלצאת בעי כוונה פליגי. תנא קמא [סבר] לצאת לא בעי כוונה ורבן גמליאל סבר לצאת נמי בעי כוונה.